науково-художній часопис
Бортовиця
2018 рік, число 15 (90)

ЛЮБОВНА ЛІРИКА АНДРІЯ ЛЮБКИ

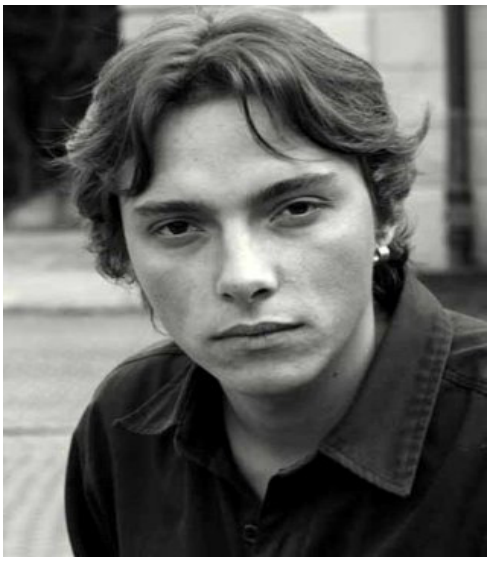

Лірика ужгородського письменника Андрія Любки – це міцний поетичний коктейль, у якому ліричний герой «намагаючись убити себе кожним новим віршем, продовжує жити. Його оточує мозаїка образів, пошматованих і цілих, що описують середовище».Неодноразово його ліричний герой проявляє слабкість до алкоголю та сигарет, а часом навіть до наркотиків: «я живу отут напиваюся знову / заглиблений в себе немов у єресь»,«заливати свідомість градусом алкоголю», «цигарки не хочуть прикурюватися, розмокають від снігу, що летить просто в обличчя». Курити «Мальборо» й думати», «Ми тинялися всього лише в пошуках радості, щастя, екстезі», [7, с. 93] «Шаленіли від «Океану ельзи» і марихуани» [6].

Та є дещо більш важливе у його віршах, те, про що пишуть всі поети, але кожен по-особливому, – кохання. Це прекрасне почуття, на нашу думку, займає центральне місце у поетичній творчості Андрія Любки, надихає його і засмучує одночасно: «Будити тебе вранці, / Приносити каву, потім дві години писати / Вірші, цілуватися» [1, с. 5], «Уявляєш, я так скучив, що перечитав усі відкриті листи до уряду і міжнародних організацій, які ти підписала» [6]. Проте ми недарма згадали про алкогольно-тютюнові мотиви у його творчості, адже вони тісно переплітаються із жіночими образами і, власне, створюють неповторний стиль Андрія Любки.

У цьому переконуємось, оглядаючи і ті поодинокі рецензії чи огляди поезії закарпатського письменника. Приміром, Микола Гуцуляк про поетичну збірку «Сорок баксів плюс чайові» говорить, що «це просякнутий максималізмом панегірик жінці, цигаркам та алкоголю» [2], а Анна Нестерова Любчин «Тероризм» нарікає «навчальним посібником із кохання, пиятики і життя» [8]. Та чи слід шукати причини такого вибору автора, якщо навіть він сам не може їх знайти: «Мій видавець, коли я вислав до нього рукопис збірки, відписав: «Слухай, там все про жінок і алкоголь, так і має бути»? Хз, я не знаю, як має бути, але так просто є».

Через надмірну кількість любовної пристрасті молодого Андрія Любку почали називати поетом-еротоманом. Хоча з цим твердженням автор не погоджується: «Насправді там немає ніякої еротики! Так, є кілька разів уживане слово «секс», є жінка, але еротики немає. Принаймні я еротику розумію інакше. Думаю, кожен читач у змозі сам скласти думку про те, варто чи ні називати мою творчість еротичною. Мене ж еротика як тема поезії не цікавить. Я намагаюся розкрити якісь кризові стани душі, в яких людина знаходиться на краю» [5]. Та попри те, жіночі образи наскрізь заполонили його вірші: «Ти наче вірус нахабно залізла в мій бортовий / комп'ютер, і я завис», «Найголовніше в цьому житті прокинутися біля тебе в ліжку і слухати, як Ти спиш» [1, с. 19].

Цікаву тенденцію віршів Любки відзначає Юрій Завадський: «Важливо підкреслити, що персонаж творить свої тексти здебільшого тоді, коли «ти» не втручається, спить або відсутній [3]: */"Ти залишаєшся у моїх спогадах, наче на проявлених Фотоплівках, найчастіше згадую тебе, перебуваючи в Темряві (під час сну, наприклад), найчастіше згадую Тебе танцюючою в темряві: без Музики, втомлену, але щасливу"/*

У вірші «Жінко прекрасна» форма верлібра містить у собі жанрові ознаки молитви. Автор використовує прийом ремінісценції, зокрема, речитативну форму молитви і специфічну лексику: */"жінко прекрасна з таким сумним іменем, з таким тихим поглядом і такою маленькою долонею, хліб мій насущний, і вдома, і на роботі, і коли ти близько, і коли ти далеко, жінко прекрасна"/*

Наталія Коваль звертає увагу на географію жіночого тіла у віршах Андрія Любки, яка «сповнена дотиків, запахів, звуків» [4] Цікавим є те, як ліричнийгерой його віршів ставиться до жінки. Часом він нарцистичний, самозакоханий егоїст, якого цікавить лише короткочасна насолода (секс): */"Та була не вельми красивою, Як і більшість моїх жінок, але Безумовно розумною.Ця не мала освіти і розмовляла На діалекті, що мене відверто дратувало. У тої погано пахло з рота"/*

Та у більшості випадків він постає як справжній романтик: ніжний, лагідний та до нестями закоханий: */"Кохаю тебе так, що хочу всім про це розповідати, хочу Про це малювати, співати і танцювати. Кохаю настільки, що можу плавати під водою і не дихати, Можу пити і не напиватися, можу бути студентом і не Ходити на пари"/*

Часом кохання у його віршах передається через, здавалось би, дрібниці: «найпрекрасніше, що бачив у житті – дві наші зубні щітки, які стояли разом у ванній кімнаті готелю чужого міста, в якому ми вперше разом прокинулися», або ж готовністю здійснити шалені речі заради коханої. Наведені зразки підтверджують, що центральне місце у поетичній творчості Андрія Любки займають не сигарети й алкоголь (навряд чи б тоді його, взагалі, хтось читав), а кохання у всіх його видах та проявах. Андрій пише лише те, що відчуває, і це, безумовно, найбільший плюс його віршів.

Список використаних джерел

1. Андрій Любка. Тероризм: Навчальний посібник: вибрані поезії.—Львів: ЛА «Піраміда», 2008. — 104 с.
2. Гуцуляк М. Нарцистичний натуралістичний романтик-верлібрист Любка [Електронний ресурс] / Микола Гуцуляк // sumno.com – Режим доступу до ресурсу: http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/11/21/083757.html.
3. Завадський Ю. Любка А. Вісім місяців шизофренії [Електронний ресурс] / Юрій Завадський – Режим доступу до ресурсу: http://yuryzavadsky.com/9.
4. Коваль Н. Філогінія Андрія Любки, або Географія чи порнографія? / Ната Коваль. // Коло. – 2013. – №4. – С. 9–19.
5. Літерарі Т. Андрій Любка: «Еротика як тема поезії мене не цікавить... » [Електронний ресурс] / Тетяна Літерарі // Ужгород. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://zakarpattya.net.ua/News/21819-Andrii-Liubka-Erotyka-iak-tema-poezii-mene-ne-tsikavyt.
6. Любка А. Вісім місяців шизофренії [Електронний ресурс] / Андрій Любка // Ліра. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: http://www.lyubka.net.ua/index.php/setup/novi-virshi.
7. Любка А. Сорок баксів плюс чайові / збірка поезій : Meridian Czernowitz / А. Любка. – Кам'янець-Подільський, ТОВ «Друкарня «Рута» 2012. – 130 с.
8. Нестерова А. «Тероризм» Андрія Любки - «навчальний посібник» із кохання, пиятики і життя [Електронний ресурс] / Анна Нестерова // sumno.com – Режим доступу до ресурсу: http://sumno.com/literature-review/teroryzm andriya-lyubky-navchalnyj-posibnyk-iz-koh/

Шукайло Владислав
магістрант УДПУ

науково-художній часопис Нотовиця

Символ незламності й оптимізму

Надія Суровцова – не просто громадська діячка й письменниця. Це, можна сказати, супер-жінка, приклад, на який варто рівнятися всім українцям. Надія Віталіївна не лише пройшла тридцять років сталінських тюрем і таборів. Вона не втратила оптимізму, віри в людей і почуття гумору. Більше того, і в найстрашніших умовах уміла "будувати світ" навколо себе: добивалася справедливого ставлення до ув'язнених, захищала скривджених , "ставила на місце" як тюремне начальство, так і найкримінальніших злочинців. Символічно, що в переддень Дня Незалежності України громадськість міста провела невеличкий мітинг на Міщанському цвинтарі, пов'язаний з оновленням надгробка й упорядкуванням могили нашої видатної землячки. Ініціатором оновлення була Заслужена журналістка В. А. Козицька й міське товариство "Просвіти", виконавцями – міська влада, а поціновувачами цієї події – небайдужі люди, яким дороге ім'я Надії Віталіїв

ни. Серед них і представники Уманського державного педуніверситету імені Павла Тичини, зокрема історичного факультету й кафедри української літератури, українознавства та методики їх навчання. Варто й надалі популяризувати ім'я цієї унікальної особистості, адже українцям давно пора відучуватися плакати й нарікати, а будувати світ навколо себе й робити все можливе і неможливе для наближення Перемоги й справжнього процвітання.

Зустріч із Любов'ю Бойчук на факультеті української філології

В останні навчальні дні перед літніми канікулами відбулася творча зустріч на факультеті з надзвичайно цікавою авторкою, дуже гарною жінкою – Любов'ю Леонтіївною Бойчук, яка презентувала студентам свою першу книжечку для дітей «Подарунок від бабусі». Твори писала для улюбленої онучки, в якій бачить своє продовження.

Добрі і теплі, кумедні і повчальні, якісь рідні, домашні вірші знайомлять малят із навколишнім світом, вчать дивуватися, захоплюватися речами, які щоденно бачать. Книжечку авторки можна назвати своєрідною хатинкою для щастя. У ній світ ромашковий, усе-все барвисте і довершене: і м'ячик-втікачик, і жовтастий веселик-метелик, і хвостата кицька, і кізка рогата, і рудаста мурашиночка, і зовсім відсутній страх. Щастю Любові Бойчук так багато треба: «усміхатись чистим сміхом, осипатись білим снігом і травою проростати, ніжним цвітом зацвітати». Колискові авторки теж є своєрідними варіаціями на тему щастя, в яких ніченьку пускають до хати спати з Мілочкою, зайчик приносить гостинці у новесенькій торбинці; сон, як кіт волохатий, прибігає до хати, колише дитятко, співає-муркоче, згортається клубочком і вкривається пір`їнкою. Кожен день поетка бачить, немов картинку.

Читаючи вірші збірочки, діти познайомляться і з різними порами року, і з місяцями, і з днями тижня, з кольорами…

Ось відійшов, не встигли і спам'ятатися, у турботах Червень, який після зустрічі з письменницею так і уявляється у червоному брилі. Він підходив до суниць, до вусатих полуниць, поважно і непоспішно обціловував усі вишні, від його доторків усе починало рум'яніти і сміятися. Ось минає і Липень, який забавлявся, заквітчуючи липи так, що відразу всім бджолам хотілося меду, то перебігав у долину до малини, то купався у ставку.

Ось надійде і Серпень, який теж тепер уже матиме щось від Любові Бойчук. А всі присутні на зустрічі отримали від авторки урок краси, добра, стали на крапелиночку щасливішими!

Етнокультурний зміст мовної підготовки студентів-іноземців

Уже декілька років поспіль в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини успішно діють курси вивчення української мови для студентів із Туркменістану. Їхня мета полягає у поглибленні загальнотеоретичної мовної підготовки студентів-іноземців, оволодінні практичними навичками спілкування, ознайомленні з етнокультурними особливостями мови, що вивчається.

Активну участь у цій роботі взяли викладачі кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури Розширенню мовної компетентності студентів-іноземців сприяють заняття етнокультурного характеру, на яких відбувається більш детальне знайомство з побутом, звичаями, культурою українського народу

Ознайомленню з етнокультурними та релігійними особливостями українців сприяють ті заходи, на яких студенти мають можливість не лише побачити, а й посмакувати (звичайно, за межами навчальної аудиторії) окремими сакрально-обрядовими стравами нашого народу.

Вивчаючи тему «Великодній кошик українців», кожен студент зміг спробувати паски і крашанки, приготовлені Черевченко В. В., а потім, на основі порівняльного аналізу, укласти усні розповіді про релігійні свята мусульман та продукти харчування, що їх супроводжують. Паска, видалася смачною, а крашанки – міцними.

ЯК ГУМАНСЬКІ НА «КАЛАВУРНІ» ПОБУВАЛИ

«Влітку 2018 року від Різдва Христового, отримавши благословення від свого духовного наставника та зібравши свої нехитрі пожитки, вирушили троє гуманських шляхом нелегким у подорож до Черкас — граду чудового. Забажали вони на «Калавурні» побувати, у людей творчих уму-розуму повчитися, та й себе показати. Багато пригод та перешкод чекало їх попереду. Але ж світ не без добрих постатей, які завжди на допомогу прийдуть. І нашим героям пощастило сповна відчути їхню підтримку.

Добралися Гуманські до «Калавурні». Як і сподівались, зустріли там багато людей цікавих, які з радістю ділилися досвідом своїм та вчили отроків мудрості літературної.

Багато цікавого дізналися, себе показали. Але й це не головне, бо наші герої знайшли там дещо дуже цінне — нових друзів-однодумців…»

Напевно, саме так колись народжувались билини та легенди. А в сучасному світі студенти факультету української філології Вікторія Капуловська, Анастасія Кириленко та Артем Гончарук отримавши пропозицію від керівника літературного об'єднання імені Миколи Бажана Павленко Марини Степанівни відвідати щорічну літературну школу-табір у Черкасах із співучою назвою «Калавурня», з радістю погодилися. І наприкінці червня приєдналися до талановитої молоді, яка з'їхалась на мальовничий берег Дніпра зі всієї України.

Протягом трьох днів наша трійця, яких колеги по перу жартівливо прозвали «Гуманські», мала змогу стати активними учасниками майстер-класів, літературних батлів і творчих студій під керівництвом майстрів слова, зокрема – членів Черкаської обласної організації Національної спілки письменників України.

Насичена програма, нові знайомства, неймовірна атмосфера та й можливість поділитися з присутніми своїми досягненнями — все це зробило участь Гуманських у «Калавурні» незабутньою.

Навіть комічні, а й іноді й екстремальні ситуації вкупі з поганою погодою не змогли зіпсувати неповторні враження, які отримали учасники у цьогорічних заходах.

Це було настільки захоплююче, що «Гуманські» далі обіцянку повернутися до «Калавурні» і наступного року.

Учасники університетського літоб'єднання імені Миколи Бажана
Вікторія Капуловська,
Анастасія Кириленко,
Артем Гончарук

ТВОРЧІСТЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ІМЕНІ МИКОЛИ БАЖАНА

Наталія Кучеренко

Бракує

(Дідусеві Дмитру)

Забракло слів сказати головне.
Багато спроб, щоб вкоїти дурницю.
Життя це міст із радощів, дилем,
у ньому дуже легко помилитись.
Забракло рук, щоб втримати тебе.
Бракує мов, щоб вірш цей написати.
Життя - це циркуляція проблем,
які ночами не дають нам спати.
Бракує сліз, щоб виразити біль.
Ну, але все ж і жити якось треба.
Ненавиджу солону заметіль,
яка тебе покликала до неба

Без тебе

(Пам'яті моєї бабусі
Ганни Олександрівни)

Тихо. В степу ні звуку.
Немащена хата. Вона.
Ще недавно ходила. І внуки,
Виглядали її край вікна.

Тихо, бо уже старість,
помастила їй сріблом скроні.
Ох, яка несказанна радість,
пригорнути її долоні

До своїх губ. І обіймати -
неквапливо, до хрускоту ребер.
Не дай, Боже, нікому знати,
як щемливо мені без тебе…

Вероніка Вишинська

***

категорично не хочеться
колись ненароком
потрапити до шкільної
програми
щоб на уроках літератури
млосні філологічні дами
мацали масними пальцями
мого ліричного героя
за м'які місця
це точно вилізе боком
бо якщо я не розумію хто я
до кінця
що ж писати бідним дітям
у творах на тему
Вишинська та її життєві
драми
тому не маю бажання
вляпатися у відомість
обома ногами
по слідах Шевченка
який писав надто добре
як на свій час
і пішло поїхало
Шевченко герой
Шевченко зрадник
Шевченко гомосексуаліст
Шевченко анфас
Шевченко в папасі
Шевченко без папахи
Шевченко націоналіст
Шевченко і його коханки
Шевченко одинак
Шевченко алкоголік
Шевченко атеїст
Шевченко революціонер
Шевченко кріпак
Шевченко франт
Шевченко старомодний
Шевченко пророк
Шевченко за так
Шевченко кобзар
Шевченко серед нас
Шевченко верхи
на ведмедеві
Шевченко рве пащу леву
а Шевченко насправді
був просто Тарас
чорт забирай
людино
не створюй кумира
читай вірші
ігноруй автора
просто відчувай
їж кохай молись
відрощуй крила
а поет і сам скрізь
влізе без мила

науково-художній часопис Логовиця

***

Бути з тобою, залишатись собою
І дозволити в квартирі кішку.
Я ж тебе чекав, як фінального
бою,
Щоб програти у твоєму ліжку.
Залишившись з собою - побуду
тобою
Боячись самотності - наллю
вина.
До біса гордощі - опускаю зброю,
Ти ж мене випила уже до дна...

Влад Шукайло

ДВА ВИДИ БОЛЮ

Я можу писати про наболіле лиш тоді, коли вже нестерпно болить. «То що, тобі нічого не болить? Цього не може бути!», - запитаєте ви. Та я... Як вам сказати? Абстрагуюсь від того, що не дає спокою моїй душі. Та й ми всі так чинимо. Бо ж хіба можна довго думати лиш про погане, про те, що болить? Ба, навіть наш віками уярмлений народ у найскрутніші часи свого існування не занепадав духом і затягував веселої пісні...

У моїй душі два види болю: те, що болить мені особисто і те, що болить нам особисто. Перший - втрати, особисті переживання, думки про майбутнє. Словом, те, що турбує кожного з нас, але якось по-особливому. Другий - той, про який мій знайомий поляк сказав: «To bardzo smutno. Europa już zapomniała o tej woinie». А чи не «запомнялі» про війну ми?

А часом здається, що все, що нам, українцям, болить, - то наслідки отієї клятої війни, того гуманного «русского мира». Власне, і живемо бідно через те, бо ж економіка країни, у якій точиться війна, приречена на стагнацію.

А як мені болить за нашу молодь! Ми їдемо і їдемо за кордон, бо ж і так живемо бідно, а ще до того всього війна. Залишаємо рідних, друзів, частинку себе - і летять вагони робочої сили на Захід. Згадую актуальні й досі слова Олександра Довженка: «Найбільше наше горе в тому, що ми ніяк не можемо зажити як господарі, хоча і земля ніби й наша, і держава». От і їдемо збирати польські ягоди, доглядати італійських сеньйорит і т.п.

І це все мені найдужче болить. Більшість з нас не знає як це, коли зарплатні вистачає не лише на най-найнеобхідніше, а ще на хороший відпочинок. Скажімо, було б чудово, якби замість «робочих поїздок», ми вирушали на європейські курорти. Тоді б з нас не сміялися, бо ж сміються, повірте. І, що парадоксально, в Україні знаходиться географічний центр Європи, а ми все ніяк не можемо до неї дійти…

В'ячеслав Буян

***

Місто хімічних елементів,
Тепер весна побудувала!
Мелодія щирих компліментів,
Навкруги всюди зазвучала!
Світ красою буяє!
Жінки і дівчата теж!
Природна краса нас вражає!
Жіноча вражає без меж!
У ніжності тонкого стану,
В тендітності звабливого тіла,
Натхнення для віршів дістану,
І думка моя полетіла!
Аж раптом вона зашпортнеться!
І погляд зупиниться враз!
І серце шалено заб'ється!
Коли муза із тисячі фраз,
Як зоря зійде наді мною!
То душа вже не буде сумною!
Вона оду кохання співає!
І земля із під ніг відпливає!
Забудеться усе і всі!
В такій омріяній красі!

Артем Гончарук

***

У селі так пахне молоком,
Пахне м'ятою і пахне полинами
Тут калина й мальви під вікном.
І дитинство п'янко
пахне кавунами
У селі так дзвінко б'є струмок,
Можна вмитися ранковою росою.
До природи залишився крок,
Щоб зріднитися із милою красою
У селі і щирість, і дива,
Пахне тут смачними
свіжими хлібцями,
Що бабуся з печі дістава.
І галявини тут пахнуть
чебрецями.
У селі так пахне бузина,
Пахне грушами і
пахне кропивою.
Десь тихенько котик засина.
І дорослі тут
радіють з дітворою.
У селі тут - все моє життя,
Що проходило із
самого дитинства.
У селі – тут плин життя-буття
В наймилішому
у світі товаристві.

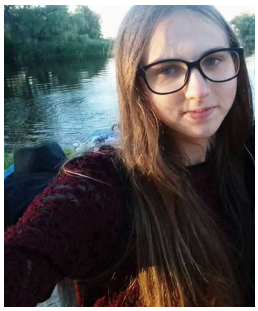

Вікторія Капуловська

***

Вільний час для сім'ї,
все життя - для роботи.
Залишаєш автівку
край будинку навпроти.
Кожний ранок встаєш,
вимикаєш будильник,
Одягаєш костюм,
механічний годинник.
І біжиш працювати,
документи писати,
Забуваючи сина
день народження дату.
Дописавши, ти їдеш
серед ночі додому,
Маєш гроші, авто,
і будинок... і - втому...
І сім'ю також маєш,
яка вміє чекати
Серед ночі і дня
працьовитого тата.
Ну, а що робиш ти,
повернувшись в будинок?
Ти поїв, ідеш спати, й знов -
наводиш будильник!..
Та прожив пів життя -
зрозумів лише тільки,
Що не офіс - сім'я є
найкраща потіха.
Залишаєш автівку.
Документи? - В суботу!..
Все життя - для сім'ї,
вільний час - для роботи!

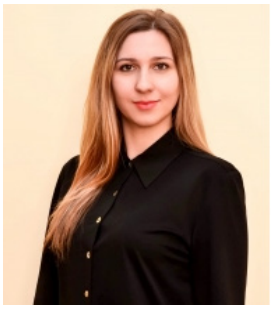

Валерія Храпач

***

"Люби" - мені казало небо,
Безхмарне небо голубе.
Як у шекспірівських сонетах,
Закрутить й понесе тебе!
А потім вітер шепотів
Щось про кохання
легке, невагоме.
Кохання - це чудова річ
Для тих,
хто вірить в невідоме.
Але життя казало: "Ні, не вір"
Воно підступне, зле,
воно жорстоке.
І лиш нещастя принесе
І біль самотності
на довгі роки.
І от стою,
так стійко й нерухомо.
Лиш на очах бринить сльоза.
Навіщо ж люди випадково
Сказали, що любов – свята?

Алла Захарченко

ВІРНІСТЬ

«Ходімо!» - він сказав, і я пішла
Одною долею - дорогою одною.
Куди б дорога нас ця не вела,
А він її пройде лише зі мною.
Не зрадить він мене, не підведе
І не залишить десь на
перехресті.
Ми нерозлучні, наче ніч і день,
Два лебеді у широті небесній

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327
Головний редактор: Павленко Марина Степанівна Свідоцтво про реєстрацію -ЧС- 479 від 16.06.2005 року
Макетування та верстка: Ніколіч Ігор Едуардович Друк: ПП Жовтий О.О.